

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniš
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 186.

V Ljubljani, v četrtek 16. avgusta 1900.

Letnik XXVIII.

Pro ali contra?

II.

Katol. shod, katerega naloge smo označili v prvem članku, je pa tudi skrajno potreben in umesten.

Potreben je in koristen prvič kot manifestacija katoliške zavesti slovenskega naroda.

Vsem nam je v dobrem spominu, ko je pred blizu dvema letoma glavni organ slovenskih liberalcev naravnost tajil eksistenco Boga. V ravno tem listu se je tudi tiskalo, da ima katoliška in protestantska vera isto vrednost, namreč nobene. In glasililo te stranke dan na dan napada katoliške institucije, objavlja skandale o duhovstvu in redovih: sploh ima prozoren namen vzbujati versko mlačnost, skepticizem, racionalizem in indiferentizem v verskih zadevah.

Ako vidimo na jedni strani namen, izpodkopavati versko zavest in vzbujati skepticizem ter z nečuvnimi napadi obkladati svečeništvo, potem je z druge strani dolžnost, na svečan način prosvedovati proti takemu brezozirnemu in zlobnemu časništvu, prosvedovati s katoliškim shodom.

Da, katol. shod je potreben, in upamo, da bomo na shodu videli zbrano vso Slovenijo. Liberalizem bi seveda rad razdelil Kranjce in Štajerce, Korošce in Primorce. Zato pa poklada svoja kukavičina jajca po raznih dostopnih mu listih ter uganja nečuden terorizem v svojem glavnem organu, da bi nekoliko omejil mogočno gibanje, ki je prevzelo vse slovensko ozemlje, ob pripravah za drugi katol. shod v Ljubljani.

Drugi katol. shod pa ima tudi namen sestaviti obširen organizacijski program za slovenski narod v obče in njega razne stanove posebej.

Prijatelj ali neprijatelj, priznati moraš, da se je od časa prvega slovenskega katol. shoda pričelo močno gospodarsko gibanje na Slovenskem. Slovenci smo začeli kritično misliti in — delati. Marsikaj lepega se je začelo na gospodarskem in socialnem polju in že vidimo sadove tega dela.

Marsikaj se je začelo in izvedeni sta-

novski organizaciji očitalo, večinoma po krivici. Drugi katol. shod bode motril uspehe tega dela in sestavil navodilo za bodoče delovanje. Nepopolnosti, ki so se morebiti nahajale v resolucijah prvega katoliškega shoda, bo popravil, pomankljivosti popolnil. Tak gospodarsko-organizatorični program je potreben, ker zmanjšuje nasprotstva posamičnih stanovskih gospodarskih interesov in skuplja vse one, ki so dobre volje, na skupno, složno gospodarsko in socialnopolitično delo. Sevé da onim politikom, ki si pri zublju razpora stanovskih interesov kujejo svoje politične ostroge, je tak shod, ki kolikor toliko prinese jasnosti v različne in nasprotujoče si interese, in ublaži navidezna in istinita nasprotstva v gospodarskih zadevah, takim ljudem je kat. shod »neumestena«.

Ta shod pa ne bode samo manifestacija katol. zavesti na Slovenskem in organizacijski shod slovenskih produktivnih stanov, ta shod bode tudi slovenskonaroden shod.

Nečemo navajati, kako smo stiskani od mogočnih sosedov od treh strani, saj to je znana, očitna istina. Ta shod bode manifestacija slovenske zavesti in protest proti krivicam, ki se nam gode. Ker se nam pa te krivice goditi morejo, ko smo razkosani in ne jedini v smotrih in sredstvih, bode ta shod kot pričetek in zasutek skupnega dela za gospodarsko osamosvoje slovenskega naroda. Z organizatornim slovenskim programom položimo na shodu temelj boljše narodne bodočnosti.

Mi hočemo ostati verni Slovenci, hočemo ustvariti organizacijo slovenskih stanov in s tem dvigniti narodno blagostanje v obče. Hočemo pa tudi ostati Slovenci Slovani in ohraniti svojo narodno individualnost.

O vsem tem se bo obravnavalo na katoliškem shodu.

Liberalni slovenski listi bodo upili o organizaciji klerikalizma in črnega brezdominstva, nemški liberalci bodo čebljali o panslavistiškem shodu. Naj vpijejo, kakor in kolikor hočejo, mi pa delamo in gremo svojo pot. Kdor soglašja z našimi načeli, pridri na shod. Dobro nam došel.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. avgusta.

Ministerski predsednik Koerber v Ištu. Skoro nad dve uri je trajala v torek avdijenca pl. Koerberja pri cesarju v Ištu. Vsprejem je bil izredno ljubezniv in pokazalo se je, da uživa pl. Koerber isto vladarjevo zaupanje kakor je je užival pri svojem nastopu. Ta splošen utis so dobili vedno zasledujoči ga časnikarji, ki so ob enem zvedeli, da ostane v Ištu še do današnjega dne ter da je vladar odobril vse Koerberjeve nasvete glede asanacije parlamentarnih razmer. Pravi Koerberjev načrt je seveda še vedno prikrit javnosti, vendar se pa trdi o njem že sedaj sledeče: Izključeno je za sedaj uveljavljanje jezikovnega zakona in pa sprememba poslovnega reda s pomočjo § 14, nadalje razpust drž. zbora in pa pravne konference. Vse to je vlada opustila radi tega, ker bi se z vsako tako akcijo pomnožilo nasprotje mej strankami. V vladnem načrtu pa je: čim prej se mora sklicati drž. zbor, toda jedino le pod pogojem, da dobi vlada poprej poročstvo za njega mirno delo. Dokler pl. Koerber ne dobi pri raznih strankah zagotovila, da po nje obstreki in se prične z resnim delom, tako dolgo se ne skliče drž. zbor. V to svrhu povabi Koerber na Dunaj še tekom tega meseca voditelje parlamentarnih strank k tozadavnim razgovorom. Od uspeha pri teh razgovorih je odvisno, ali se snide drž. zbor v prvi polovici oktobra ali ne. — To je torej v glavnih obrisih Koerberjev veliki načrt. Vlada zahteva poročstva za mirno delo, a ni voljna dati strankam nikakih garancij. Brez teh pa dosedaj ni šlo. Ali pojde sedaj?

Koerber in Chlumecky. Te dni je bival v Ištu ministerski predsednik Koerber, a objednem je bival tam tudi stari neizogibni Chlumecky. Bil je ta mož pri cesarju v avdijenci, v soboto pa je konferiral z ministerskim predsednikom, hoteč bržkone izvesti iz njega, kaj je poročal cesarju. Vselej, kadar Chlumeckega senca straši po Ištu, se zbirajo črni oblaki nad strankami, ki ne

simpatizujejo z nemškimi liberalci, in predvidni politiki uvidijo, da preti nevarnost bivši desnici, s katero niso zadovoljni ne Poljaki, ne Mladočehi, ne vlada, posebno pa ne nemški liberalci. Kaj lahko nas torej presenetijo z zvezo, kakoršno potrebujejo liberalci in vlada. Zaupniki desniskih strank pozor!

Poslanec dr. Ebenhoch o položaju. Nekemu časnikarju je posl. dr. Ebenhoch minuli torek odgovoril na sledeča vprašanja: Ali vstopijo Mladočehi v parlamentarno večino, kaj je z združenjem katoliške ljudske stranke s kršč. soc. in kaj se zgodi s parlamentom sploh? Poslanec je ta vprašanja sledeče pojasnil: Čehi morajo opustiti obstrukcijo, dovoliti razpravo o drž. proračunu, investicijah ter jezikovnem načrtu, in ne smejo nasprotovati že obstoječemu nemškemu kot posredovalnemu jeziku. Samo ob sebi umevno hočemo podpirati Čeha v njih opravičenih zahtevah. — Združenju kršč. soc. z našo stranko nikakor ne nasprotujem, a na trajno trdno zvezo ni misliti. Ločijo nas nazori glede antisemitizma. — Parlament bode morali razpustiti, ker ne bo za delo. Jaz sem sicer nasprotnik novih volitev, ker bo potem nagodba z Ogersko skoro nemogoča. Vendar pa nikar ne izgubimo poguma, naša Avstrija vzdrži ravnotežje in napočijo boljši časi. — Položaj pa vključ temu še ni pojasnjen.

Marki Bacquehem predsednik senata. Bivši minister in cesarski namestnik v Gradcu član gospodske zbornice marki Bacquehem je imenovan senatskim predsednikom pri upravnem sodišču. Ta mož je ministroval v času od 1886 do oktobra 1895. Kot trgovinski minister je vstopil v Taaffejevo ministerstvo, v Windisch-Graetzovem kabinetu pa je prevzel portfelj notranjega ministerstva. V oktobru l. 1895 je pa kot naslednik barona Kübecka prišel za namestnika v Gradec, kjer je ostal do l. 1898, ko je prišel na njegovo mesto sedanji namestnik grof Clary. Pozneje je stopil v začasni pokoj, dokler ni bilo izpraznjeno zanj primerno mesto. Ko je bil senatski predsednik vitez Böhm-Bawerk pozvan v Koerberjevo mini-

LISTEK.

Jetniški paznik.

Majhna oljnata svetilka je razsvetljevala revno sobico, ali bolje rečeno le mizo, pri kateri je sedela mlada žena lepega, a nekako otožnega obraza in pridno šivala obleko. Železna peč v kotu je le za silo ogrevala izbico in pridni šivilji so drgetali prsti vsled mraza.

Cerkvena ura je že odbila sedem; žena vstane, položi delo na stran, pregrne mizo z belim prtčjem in postavi kruha, sira in steklenico vina nanjo, potem pa tiho po prstih odide v spalnico, da bi se prepričala, je li sta otroka še skrbno odeta. Ne dolgo na to stopi njen mož, jetniški paznik, v sobo, strese sneg z obleke, postavi sabljo v kot, potem pa prisede k mizi. Pazniku bi se prisodilo kakih 34 let. Bil je mož visoke, krepke postave in malo suhljat. Z resnega obraza je sijala prikupljivost in odločnost ob jednem. Molče in z vidno slastjo sta povžila skromno večerjo.

»Ana, ti si tako blede, ali se morebiti slabo počutiš?« vpraša skrbni mož svojo ženo. Ali ta mu smehlja odikima.

»Neprestano šivanje v trdo noč ti razjeda telo, in kako slabo se ti plačuje!«

»Res je tako, Jožef, ali jaz sem vesela, če le morem prislužiti kak novček. Kako naj bi živeli v teh slabih časih, ko je živčevje, stanovanje, obleka in druge stvari vse tako drago. Ravno sedaj sem dejala zadnje poleno na ogenj. Kaj bo pa potem? Denarja ni, kuriva tudi ne! Vidiš, kako je dobro, če tudi jaz malo pripomorem.«

Mladi mož je tiho in žalostno strmel pred-se.

»Jaz si bom kako drugo službo poiskal,« reče na to po kratkem molku. »To životarjenje v kaznilnici mi je že prezoprno. Vedno občevanje s tatovi in ubijalci, katerim se večinoma že na obrazih bere prita-jena zlobnost in sovraštvo, ki vsak trenutek porabijo, da bi se le pravični kazni odtegnili, nadalje vedno bivanje med tem zidovjem, kjer se nikdar ne glasi vesela pesmica ali prijazen smeh, ampak le kletve, to ni zame, jaz ne morem dalje prenašati. In meni samemu se zdi, ko sem dan na dan v tem poslopju, da sem tudi jaz jetnik.«

Žena globoko vzdihne, toda kaj je hotela reči, ko je bilo vse to le prebridka resnica.

»Ali nisem prisiljen,« dé zopet na to,

»občevanju s pošteniimi ljudmi se popolnoma odreči? In kako mi plačujejo to tako težko službo? 25 goldinarjev na mesec? S tem naj bi se človek pošteno preživil? Vse to bi sam že še voljno trpel, ali videti tudi vas stradajoče, oh, to mi trga srce, to mi ne da pokoja ne po noči, ne po dnevi! Kaj bo iz tega?«

Tiho je bilo v mračni sobi; v peči je še prasketal ogenj in po šipah je šumel sneg z ledenimi zrni pomešan. Po obledelih licah žene je zdaj pa zdaj zdrsnila solza.

»Trda je tvoja usoda, ljubi Jožef, toda upajva in moliva, da bi ti bilo kako boljše mesto podeljeno.«

V tem hipu potrka nekdo lahko na vrata. Kdo neki prihaja ob tako pozni uri? Morebiti ga kličejo zopet k ponočni službi, kakor se je to že večkrat zgodilo, če je kdo njegovih drugov oboležel? Dveri se odpro in lepo oblečen gospod, živih oči in kratkih črnih brkic stopi v stanovanje.

»Ali bi mogel govoriti z gospodom paznikom,« oglasi se takoj po kratkem pozdravu z zaupljivim glasom.

»Da, gospod,« odvrne paznik. uljudno se priklonivši, »moje ime je K.«

Paznik pomigne ženi, ki takoj molče zgine v spalnico, ter ponudi prišlecju stol.

»Ali smo lahko tukaj nemoteni,« prične zopet tujec, »drugače bi vas povabil na kupico vina.«

»Popolnoma nemoteni, gospod,« ponavlja paznik, nekoliko začuden.

»Jaz sem pl. A. iz trga B.,« predstavi se izvanredni obiskovalec, »in prihajam k Vam zaradi neke zelo resne stvari. Možno, da Vam vzbudim nevoljo, ali vedite, da me je le bratovska ljubezen semkaj privedla. Kaj ne, Vi imate jetnike pod neposrednim varstvom?«

Paznik, ki se je nemirno pomikal po stolu, pritrdi.

»Dobro! Moj brat je zaradi neke preiskave že več časa v zaporu, kakor je Vam znano, ker je bil tožen radi uboja. On ni nikakor hudoben človek ali pretepavec, ravno nasprotno, on ima mehko in dobro srce, le prenašati je je. Tistega nesrečnega večera je v družbi mladih ljudi pregloboko v kozarec pogledal in ko so čuvaji te veseljake na potu ustavili, se je unel prepri in prišlo je celo do pretepa, pri katerem je moj brat nekega čuvaja tako nesrečno zadel s palico, da je ta vsled udarca izdihnil. To Vam je gotovo znano, ali poslušajte mojo prošnjo. Vi boste peljali brata k preiskavi; če ga

sterstvo, se je tudi njemu izpolnila želja. Marki Bacquehem je star sedaj 53 let in bo torej še dolgo lahko vztrajal na novem mestu.

Zopet tajni ukaz. Politična oblastva na Češkem in Moravskem so prejela tajen ukaz, naj strogo zasledujejo delovanje novodobnega češkega reformatorja husita dr. Iske, ki je v zadnjem času jel zopet nastopati z vso predrznostjo. Njegovo delovanje je naperjeno kajpada v prvi vrsti proti katoličanstvu, in je torej Iska vreden sodrug Wolfvih protirimovcev. A naši vladi se ne gre za to, marveč tajni ukaz uvidi v nastopanju tega reformatorja veliko nevarnost za poslovanje Avstrije, ker bodo menda vsi Iskovi somišljeniki člani ruske pravoslavne cerkve in torej postali sami Rusi. In vendar uvi dijo v tem vladnem koraku prusofilski listi »uslugo klerikalcem«. Kaj je pač vse usluga avstrijskim katoličanom, če slučajno ni vseč germanskim heilovcem!

Zahteve velesil na Kitajskem. Kaj nameravajo velesile v Kini in kako se hočejo maščevati nad kitajskimi vstaši in kitajsko vlado, je povedal pred par dnevi nemški cesar v nagovoru na nemške častnike. Rekel jim je mej drugim tole: Da bote mogli odgovoriti častnikom drugih držav, vam hočem razodeti svoj politični načrt glede Kitaja: Udušenje upora, eksemplarično kaznovanje vstašev, ohranitev statusa quo ante, namestitev močne vlade, ki bo mogla dati pismeno poročstvo, da se sedanje razmere več ne povrnejo. Kdo naj bo ta vlada, sedaj še ne vem, saj se celo trdi, da je cesarica že pobegla. Razdelitvi Kine se hočem najodločneje upirati, sicer pa na kaj takega sedaj niti ni misliti, ker bi delitev dala povod mnogim drugostranskim razporom. Kitajec je že preveč navajen centralne vlade. — S tem načrtom se strinjajo bržkone tudi vse ostale velesile.

Knjige in časopisi.

„Dom in svet“ štev. 16 prinaša sledečo vsebino: O lepoti. (Spisal dr. Fr. L.) [Dalje]. — Sinov sen? (Zložil Silvin Sardenko.) — Včasi na vasi. (Zložil Silvin Sardenko.) — Vzorom. (Zložila Ljudmila.) — O ta testament! (Novela. — Spisal Podgoričan.) [Dalje]. — Ali sem res umrl? (Spisal Kancijan.) — Lužarji. (Slika. — Spisal I. S.) — Socijalni pomenki. (Piše dr. Ivan Ev. Krek.) [Dalje]. Sibirski železnica. (Sestavil A. L.) — Književnost. — Slovenska književnost Janka Kersnika zbrani spisi. Zvezek I. Sešitek 1. — Razlaga drugega lista sv. apostola Pavla do Korinčanov. — Hrvaška književnost. Knjige »Matice Hrvatske« za l. 1899. Poviest novoga veka od god. 1453. do god. 1789. — Ruska književnost. Mislice — iskrice. (Pregovori, prilike, pametnice. — Nabral in napisal J. V. Suhorski.) — Časopis. — Razne stvari. — Na platnicah: Nekaj pesmij Jurija Vodovnika. 6. Jurij Vodovnik, slavni pohorski pevec in pobožen kristijan skomarske

pustite na potu, da uteče, Vam plačam takoj 5000 gld.»

Paznik plane kvišku, kakor bi ga gad pičil, oči se mu zablistajo in temna rdečica ga oblije.

»Gospod, kako se predrznete to zahtevati?«

»Le mirno, le mirno,« nadaljuje plemenitaš, »dobro vem, da bi bila to nezvestoba, kar jaz zahtevam, ali premislite malo. Brat Vam uide na uličnem oglu. Vi jo uberete za njim, pa ga ne morete doteči. V hiši številka 20 bode on skrbno sprejet in v varnosti pred zasledovanjem. Vse je pripravljeno za beg in dan pozneje bo že v tujini. Niti najmanjši sum ne bo letel na Vas, in če ravno bi bili odpuščeni iz službe, se Vam ne bo treba bati za vsakdanji kruh, ker jaz Vam preskrbim drugo mesto.«

Paznik je molčal in povesil glavo na burno se dvigajoče prsi.

»Njega čaka težka in dolga ječa, ki ga bo duševno in telesno uničila, in moja družina bo morala to sramoto prenašati. Nesreča se je zgodila in mrtvec se ne vzbudi več. V Vaših rokah je sreča njegova, rešite ga in obvarujte mojo družino sramote. Dam Vam deset tisoč goldinarjev, če privolite.«

Plemenitaš obmolke, ostro opazujoč

fare. — 7. Prijatelji Tomažičevi. — 8. Od Ladeškega grada. — 9. Pesem od soldatov. — Razpis nagrad. — Slike: A. M. Slomšek. — Glavna vrata v Pekingu. — Vrata in ulica v Pekingu. — »Visoka cesta« v Pekingu. — Sibirski železnica. — Kitajski cesar Kuang sšü.

»Pučki Prijatelj,« prinaša v svoji 16. št. sledečo zanimivo vsebino: Kapitalistiško društvo za rafiniranje i odpremanje ulja. Prijatelji puka, pozor. — Skračivanje kuku ruza. — Gojenje pomidora. — Je koristno mlade pietle kopuniti i kako se taj posao obavlja? — Proti klavzuli. — Viesti iz sveta. — Gospodarske viesti i sitnice. — Razne viesti.

»Slovenski učitelj,« glasilo krščanskomislečnih učiteljev in vzgojiteljev, objavlja v svoji 16. št. naslednjo zanimivo vsebino: Učiteljica in javnost. 7. Nravno dostojanstvo. — O kaznovanju. — Pismo s počitnic. — Po Slomšekovi slavnosti. — Dopisi. — Šolske vesti. — Drobtine. — »Slov. učitelj« izhaja dvakrat na mesec in stane na leto 5 kron. Naroča se pri uredništvu v Ljubljani.

Dopisi.

Dol. 13. avgusta. (Dobro jo je skupil.) Na napad »Slov. Naroda« pod tem naslovom, z dne 7. t. m. nastopno pojasnilo. Podpisani je prebral z lece (iz škofijskega lista št. IV. 1900), kar prepovedujejo in določujejo presvetli knezoškof zastran cerkvenih shodov. In ker se je bližal cerkveni shod pri podružnici v Beričevem, je še oznanil, da morajo priti kaki 3—4 prvi možje iz Beričevega v župnišče, kateri se bodo zavezali skrbeti, da plesa, pretepoz itd. ne bo. Ako pa veljavnih mož v župnišče ne bo, tudi sv. maše v Beričevem ne bo. Rekel je tudi, namesto da toliko denarja potrosite za nezumno pijačo in pretirano, ponočno po tri dni trajajoče streljanje, pri katerem se je že brez števila veliko nesreč zgodilo, dajte, prosim, rajši malo več na altar, ko bo darovanje za cerkvene potrebe. Altarji v Beričevem so zelo slabi. Akoravno je torej podpisani oznanil, naj možje pridejo k njemu, jih vendar ni bilo, in ker jih ni bilo, tudi službe božje pri podružnici bilo ni. To je faktum.

Laž je toraj, kar piše »Slov. Narod«, da je prišla deputacija k podpisaneu prosit, da bi navzlic plesu, ki se bo vršil »na žegnanju« v Beričevem — božjo službo opravil.

Nesramna laž je, da je podpisani rekel deputaciji: Opustite ples in nesite rajši tisti denar, katerega ste namenili za pijačo, jed, godce, k darovanju. Kako bo pa podpisani deputaciji to rekel, — ko niti enega m o ž a v župnišče ni bilo.

Debela laž je, da je deputacija rekla: Dobro g. župnik, mi bomo ples opustili, se postili in šli k imenitnemu darovanju, ko nam Vi obljubite, da bote za nas davke plačali.

paznika, ki se je bojeval sam seboj. Paznik vstane s stola ter začne nemirno stopati po sobi, tujec pa potegne zavoj bankovcev in jih razloži po mizi.

»Jaz ne morem in ne smem vsprejeti Vaše ponudbe,« pravi paznik, pristopivši k mizi, s tresočim glasom. »Moja vest mi prepoveduje, da bi iztegnil roke po denarju, dasi sem ga potreben in ubog. Častna beseda, ki sem jo zastavil, pa poštenje sta mi dražja, nego vse bogastvo. Obdržite Vi denar in jaz obdržim svojo čast!«

Plemeniti gospod skuša in si prizadeva na vse možne načine pridobiti poštenjaka, ali ta ga odločno zavrne:

»Pustite me v miru, drugače me ujezite, da Vas naznamim.«

Tujec spravi na to denar, vzame klobuk in molče odide, paznik pa globoko vzdihne in se spusti na stol: »To je bila ura izkušnje! Reven sem, kakor berač na cesti, in vsej tej bedi bi se lahko izognil, lahko bi si opomogel in postal imovit! Pošten sem bil do sedaj in pošten hočem ostati, akoravno moram uboštvo prenašati!«

Paznik je ne dolgo potem dobil službo poštnega sluga, kjer se mu nitudi Bog ve, kako izborna godilo, ali on je bil zadovoljen in vesel s svojo družino.

Zato imenujem dopisnika v »Sl. Nar.« lažnika in obrekovalca, dokler ne prekliče navedenih laži.

Karol Cemé, župnik.

Iz blejske okolice, 12. avg. Dovolite mi malo prostora v listu! Bil sem, to priznam, nekaj časa pristaš takozvane »narodnonapredne« stranke. Kmet za napredek, hotel sem delovati s stranko, ki povsod bobna na napredni boben. A kmalu sem spoznal, da ni vse zlato, kar se svetli, in da so mnogi »Narodovi« pristaši napredni le v zasmehovanju in zaničevanju vseh onih, ki ne trobijo v njihov rog. S takimi možici ni mogoče sodelovati za javne koristi. Tako so hoteli nekateri osrečiti tudi novo občino Ribno s svojim »naprednjaštvom«, a so jako pogoreli. No, možje že vedo, komu naj zapajo. To naj si zapomni posebno tisti, ki je na vsak način hotel priti v odbor, pa je propadel.

Naprednjaki so imeli smolo tudi s pritožbo proti volitvi. Naravnost zlobni pa so napadi na g. župnika v Boh. Beli. Lažnjivi dopisniki v »Narod« pač zaslužijo usnjate kolajne za svoje lažnjive in hudobne napade. Ako bode napredna stranka delala s takimi sredstvi, mora jej vse ljudstvo obrniti hrbet, kajti s takim terorizmom in hujškanjem škodijo naši narodni stvari več, nego najhujši narodni sovražniki.

Od Sv. Trojice v Haložah, 12. avgusta. Povodom razdelitve državne podpore revnim Maloškim vinogradnikom zahvaljujemo iskreno gosp. poslanca Žičkarja, ki se je tolikanj trudil, da nam je izposloval pomoč. Ob enem mu izražamo svoje neomajno zaupanje in velespoštovanje, in to tem bolj, čim bolj ga nemilo gledajo, prezirajo in celo napadajo po listih izvestni krogi, ki za prave kmetijske koristi nimajo srca. Mi poznamo svoje prijatelje, in teh se bomo držali vsaki čas. Bog živi g. Žičkarja, pristnega kmetškega zastopnika!

Ob tej priliki si štejemo v dolžnost, izreči srčno zahvalo tudi našemu č. g. kaplanu o. Konradu Stazinskemu, ki je prvi opozoril gosp. državnega poslanca na našo bedo.

Obžalujemo le, da se pri razdelitvi omenjene podpore ni povsem uvaževala naša prošnja do višje oblasti, ker potem bi bili, se vé v manjših svotah, prejeli pomoč skoro vsi potrebni, in vsi bi bili zadovoljni.

Vseh šest občin fare Sv. Trojice v Haložah.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. avgusta.

Cesarjevo sedemdesetletnico bodo prihodnjo soboto narodi po vsej državi praznovali slovesno in navdušeno, kakor zasluži naš dobrotljivi presvetli vladar. Tako bodo jutri zvečer tudi v Ljubljani razsvetljena vsa javna in zasebna poslopja. V soboto bode vojaška posadka zjutraj ob 8. uri na dvorišču nove vojašnice udeležila se sv. maše, ob 10. uri bode v stolnici slovesna sv. maša.

Osebnosti. Obrtni nadzornik dr. V. Pogatschnig v Gradcu je dobil naslov in značaj vladnega svetnika. — Stotnik 8. lovskega bataljona Valentin Oblak, naš rojak, je imenovan profesorjem na vojaški višji realki v Mor. Belicerkvi, nadporočnik 17. polka P. Wilfan učiteljem na vojaški šoli v Strassu. — Umrl je v Gamlicu na Štajerskem župnik M. Tomažič, rojen l. 1842 pri Sv. Petru pri Mariboru. — Vikar M. Cozza je imenovan kanonikom v Počeču.

Cesar v Gorici. Cesar pride v Gorico, kakor poročajo najnovejši viri, okolu 18. ali 19. septembra, torej ne 8. ali 9. septembra.

Vlada in »Slov. Narod«. Pod tem naslovom smo imeli pred nekaj dnevi notico, ki je vladne kroge silno zbodla. Oglasil se je takoj drugo jutro g. državni pravdnik s popravkom, da ni na podlagi poročila »Slov. Naroda« tožil gosp. Belca. To nas jako veseli in z zadoščenjem konstatiramo, da je bil g. c. kr. državni pravdnik znal taksirati vrednost »Narodovi« poročil. Mi bi pa ta način jako priporočali tudi visoki c. kr. politični oblasti. Ta je pa »Narodu« verjela in je takoj odredila komisijonalni ogled v Šmartnem pri Litiji, pri katerem se je od kompe-

tentne strani konstatiralo, da je vse v »Narodu« od prve do zadnje črke bilo zlagano. Visoka c. kr. dež. vlada bi si bila lahko prihranila to nepotrebno komisijo, ako bi bila znala taksirati »Narodova« poročila. Ako bi vis. c. kr. vlada tudi v drugih rečeh tako verjela »Sl. Narodu«, tedaj bi o naših razmerah imela čisto napačne pojme, zakaj najpoštenejše ljudi opisuje »Narod« kot zločince in gotove individue kot kvalifikovane poštenjake. Upamo, da se v bodoče vis. c. kr. vlada ne bo nikdar več kesala, da je zaupala neresničnim poročilom »Slov. Naroda«!

Katoliški shod. Zunanje priprave dobro napredujejo. Prostor bo tako pokrit, da bo redno zborovanje mogoče tudi ob najslabšem vremenu. Zastave društev so bodo tako razstavile, da ne bodo trpele in da bodo povišavale sijaj zborovanja. — Posebno znamenito je, da se oglašajo za vstopnice najodličnejši možje vsake občine, po navadi župan in nekaj občinskih odbornikov z zastopniki vseh društev. Tako ne bodo le posamezniki zborovali, ampak zastopano bo vse ljudstvo po raznih svojih organizacijah. Gospode zaupnike prosimo, da čim prej pošljejo zapisnike, ker le v tem slučaju bomo mogli vsem točno postreči.

Pripravlj. odbor za II. slov. katol. shod.

S potovanja. Portbou, 9. avg. Kje je to? — takoj povem. Ker nama Tom Cookova potovalna agentura ni oskrbela pravočasno voznih listkov skozi Španijo, bi bila morala čakati par dni v Marseilli. Toda ni bilo mogoče, in marseillska filijalka je po precej trdem pričkanju vrnila vsakemu 102 franka kot oškodnino po španskih železnicah. Zapustila sva Marselj ter se peljala naprej skozi Tarascon, Nimes, Cette, Narbonne, Perpignan do Portbou ob vzhodnem koncu Pirenej na špansko francozki meji. Tu so zopet pregledovali prtljago in tudi uro smo morali dejati 20 minut nazaj. Pri vas imate n. pr. poludne, a tu je šele 11.45. Francozki sprevedniki so sami mladi gibčni lantje. Mnogokrat od potnika še karte ne tirjajo, sploh se vedejo prav prijazno z običajnim izrazom »s'il vous plait«. Vreme ugodno.

Domači obrt. V izložbenem oknu Bambergove knjigarne so razstavljena krasna knjigoveška dela, katera je izrisal in vezal knjigoveški pomočnik pri Bambergu, g. Fr. Dežman. Krasno sta vezana dva izvoda »Pomladnih glasov«, nekaj posebnega, izrednega pa je vezava Gregorčičevih poezij. To dragoceno delo je izdelano v barvah in risanju po jugoslovanskih motivih. Vezava je povsem ročno delo ter priča o izredni spretnosti domačega knjigoveza, ki dela čast domačemu obrtu. G. Dežman se je izučil v Geri na Nemškem ter je bil na razstavi knjigoveških del odlikovan z diplomom.

Slomšekova zaveza slovenskih učiteljev se v kratkem ustanovi. Pravila so vladi že predložena. Tako javlja vrli »Slovenski Učitelj«.

Iz Žumberka. Dne 12. t. m. je bila slovesno blagoslovljena kapela sv. Petke (sv. Petronile 31. V.), katera se ponosno vzdiga na žumberških planinah. Kapela je tukaj bila vže od starih časov, no zadnjih 12 let več se ni v njej maševalo. Sedanji župnik v Kalju dal jo je lično prenoviti in v nedeljo po 12 letih se je prvič v njej zopet maševalo. Ta kapela znana je tudi vsakemu Kranjcu v kostanjeviški in krški dolini. Kapela je sezidana v vasi Budinjah in je od tukaj najlepši razgled (774 m visoko) na Kranjsko. Tukaj se od starih časov radi shajajo Kranjci in Hrvati na shode in semnje in tako se je tudi ob veliki udeležbi Slovencev in Hrvatov ta blagoslov vršil.

Strela. Poroča se nam: Dne 11. avgusta je treščilo v črešnjo Josipa Skubica, hišnika v Javorju h št. 37. Zraven črešnje je hlev, v katerem je bilo 6 koz. Od teh so bile 4 mrtve, dve samo omamljeni. Letos je že drugi slučaj, da je v tukajšnji vasi strela živali pomorila.

Celjski župan je izdal nemški razglas, v katerem prepoveduje na Vel. Gospojnico 15. t. m. nositi vsako narodno znamenje in vsako narodno obleko. Možici na magistratu niso mirno spali, ker so pričakovali nenadnega napada, — zato je morala biti fakinaža na ta način avizirana. Mi smo prepričani, da

je to navaden manever, s katerim se hoče ljudi razburjati in letovičarjem Slovence pokazati kakor zavratne razbojnik, kajti gosp. županu mora biti znano, kaj je politična prepoved, za katero smo vsi Slovenci dobro znali in nam je ni bilo treba vtepati s takimi razglasi. Če pa že kedo tega ne bi bil vedel, vsaj ima župan dobro naučeno politiko, katera proti Slovincem vsikdar vestno svojo dolžnost opravi. Kljub prepovedi pa nemški mladiči vendar nosijo nemška znamenja.

Nemškutarija na dolenjskih železnicah. »Edinost« pisajo: »V vozovih 'Dolenjskih železnic' se nahajajo samo v nemškem jeziku sledeči napisi: Es wird ersucht nicht auf den Fussboden der Wagen zu spucken. Torej so sami Nemci taki ostudneži, da pljuvajo po tleh; Slovincem pa ne treba takega opomina. Odlikujejo nas, bi si človek mislil, če ne bi vedel, da se tudi na teh železnicah šopiri zgolj nemškutarija in germanizacija. Le malokje ti razveseljuje rodoljubno oko kaj slovenskega; skoraj same 'Kundmachung', 'Aviso' itd. vidiš na kolo-dvorih 'Dol. železnih'. In če poleg tega še pomislimo na deficit, ki ga plačuje slovenska dežela Kranjska, potem se nam zdi tako postopanje upravnega sveta naravnost nečuvno. Kak hrup bi zagnali Nemci ali Italijani po svojih časopisih in shodih, bi interpelirali itd., če bi bil kje kak samoslovenski napis! A kranjski Slovenci? Oh saj nimajo časa, kdo bi pa klerikalnega in liberalnega zmaja pobijal in krotil?! Kaj čuda potem, da Slovence povsod prezirajo. Kar je, pa je: sami smo krivi, da se nam tako godi! — Istrijan na potovanje«.

Ljubljanske novice. Posvečevanje praznikov je menda neznana stvar tvrdki, ki gradi mesarski most. Včeraj so morali delavci pri zgradbi novega mostu ves dan delati. Ljubljanski magistrat naj bi pač na to stran obračal večjo pozornost in povedal tvrdki, naj nikar ne žali katoliškega prebivalstva. Ta tvrdka menda tudi ne ve, da ima delo v slovenski Ljubljani. Napis pri zgradbi je samonemšk! — (S postelje na magistrat je moral romati od 'Lloyda' slikar g. Žmitek, ker se je podpisal, da je prišel z Ruskega. G. Žmitek, ki je Slovenec in se uči v Petrogradu slikarstva, se ni malo čudil, da so v Ljubljani Rusi celo v postelji javnemu miru nevarni. Radovedni smo, ali slavna policija isto pozornost obrača na tujce iz »rajha«. Tako postopanje pač odganja goste iz naše dežele. — Petin-dvajsetletnico poroke praznuje danes v krogu svoje družine uradnik okr. bolniške blagajne v Ljubljani, g. Fr. Črne. — Stricelj contra Drelse. Danes se je pri dež. sodišču vršila vskljena obravnava proti razsodbi okr. sodišča ljubljanskega, ki je na tožbo načelnika požarne brambe gosp. Striclja obsodilo g. Drelseja radi razžaljenja časti v znani zadevi glede društvenih smeri na 200 K globe. Danes je bil g. Drelse zopet obsojen, a samo na globo 50 kron. — Lov na tatu je imela ljubljanska policija v terek popoldne. Lovila je tatu, o katerem smo poročali, da je na Lavrci poskušal svojo srečo. Ukral tat ni gosp. Lenčetu, pač pa je vlomil v stanovanje Marjete Dimnik v Duplicah pri Šmarci in ji ukradel 350 kron, potem hranilnično knjižico z vlogo 4600 K, Mariji Pengov pa ravno tam tudi hranilnično knjižico z vlogo 1080 K. Orožništvo je poizvedelo, da je sumljiv mesarski pomočnik Fr. Zupanc, kateri je takoj po tatvini odšel. Zupanc je odšel k svoji ljubi na Laverco, kjer je bil že župan obveščen po orožništvu, da naj Zupanca prime, ako pride tje, in res sta Zupanca prijela dva Lenčetova hlapca. Zupanc je nakrat potegnil revolver in kričal, da hlapca ustreliti, ako ga ne spustita. Hlapca sta prestrašena pustila Zupanca bežati. Ljubljanska policija je bila hitro obveščena, naj pazi na tatu. Franc Zupanc je prišel v mesto na dolenjski mitnici ter ušel stražniku po Strmi poti na Grad. Telefonično aviziranje je povzročilo, da je bil nakrat Grad oblegan po policiji in vsa pota zastražena. Nekaj stražnikov je stikalo za Zupancem po Gradu. Ko je Zupanc zagledal prvega stražnika, je takoj nameril stražniku z revolverjem, a stražnik ni bil strahopeten ter je s potegnjenjo sabljo skočil proti Zupancu, ki pa je zopet pobegnil. Od druge strani je skočil pred Zupanca drug stražnik,

ki je s sabljo mahnil po Zupancu, da bi ga naredil nezmožnega rabiti orožje. Zadel je Zupanca na desno uho, nakar je Zupanc obstal in bil prepeljan v deželno bolnico. Zupancov revolver ni bil nabasan. Zupanc je nevaren tat in bil že večkrat radi hudodelstva tatvine kaznovan. — Štiri kanarčke ukradel je Levcu bivši njegov hlapec Karol Lampič. Kanarčke so vredni 12 K. Lampiču so vzeli kanarčke in ga poslali žvrgolet v rotovsko samoto. — Roko zlomil si je mestni polic. stražnik Jožef Osredkar. Stopil je danes po noči pred ploho pod neko streho, a je pri tem padel. Tudi rebra ima poškodovana. — Zgubila je Marija Perko srebrno žensko uro s srebrno verižico vredno 20 K. neka gospica pa je zgubila zlato uro z zlato verižico.

Za utrjene novice. Letos v vojaške potrjeni mladeniči so se razvrstili po žrebnih številkah sledeče: Prvo naborno leto v stalno vojno, drugo naborno leto do žrebne številke 390 v stalno vojno, od 390 do 965 žrebne številke v deželno brambo. Od 965 žrebne številke naprej v drugem nabornem letu ter celo tretje naborno leto pa pride v nadomestno rezervno.

V tukajšnji bolnici je bilo minoli mesec 949 bolnikov. Od teh je bilo ozdravljenih 312, zboljanih 197, 29 jih je pa umrlo.

Požar. Na Kalu pri Šmihelu je v soboto pogorelo 16 hiš.

Deželni zbor isterski. O zadnji seji dež. zbora isterskega se poroča: Vprejela se je resolucija, ki nalaga dež. odboru, da izposluje preklic naredbe o dvojezičnih tiskovinah pri isterskih davčnih uradih. Deželni proračun za l. 1900, ki izkazuje 1.247.010 K izdatkov in 368.770 K dohodkov, se je odobril. V pokritje nedostatka se bode pobirala dež. doklada po 35% na izravni zemljiški davek, 45% na izravne osebne davke, 100% na užitnino in doklada po 3/40 K na hl piva, po 20/4 oziroma 18/36 K na opojne pijače. Vlado zastopnik je na neko interpelacijo odgovoril, da ima o izpremembi kraljevnih imen določati le centralna vlada. O »slaviziranju« katastralnih map je vladni zastopnik izjavil, da je vlada poskrbela za to, da so se hrvatskim imenom na mapi dočlala tudi italijanska imena ter da bode vlada preprečevala vsako samovoljno prenavljanje imen. Ko je posl. Tomasi pokritiziral imenovanje g. Matejčiča ravnateljem in členom okrajnega šolskega sveta in je zahteval, da vlada pošlje v Istro orožnike iz Furlanije in Trentinskega in jim preskrbi konje, zaključil je deželni glavar zasedanje.

Tržaške novice. Po Trstu se je raznesla vest, da so zaprli jako odlične osebe. Aretirani so v zvezi z dogodki povodom žalovanja po laškem kralju. — Polkovnik in zapovednik tržaškega pešpolka štev. 5 Camilo Obermayer pl. Marnach je imenovan brigadirjem 60 infanterijske brigade v Lvovu. — Mej venci, ki so jih položili na krsto laškemu kralju Umberto, bil je tudi venec z napisom: Trst svojemu kralju. — Požar je bil v ponedeljek v gozdu Bortoletti na Opčinah. V dveh urah se je posrečilo pogasiti ogenj.

Mandat bode odložil koroški drž. poslanec Ghon.

Električna železnica v Celovcu. Tvrdka Ganz & Comp. je izročila občinskemu svetu celovškemu načrt za električno železnico po Celovcu do Vrbskega jezera.

Sadljarska in vinogradiška šola v Mariboru je 13. t. m. zaključila šolsko leto. Letos je bilo koncem šolskega leta v šoli 36 gojencev, od katerih zapusti zavod 16 gojencev. Slovencev je bilo na šoli 28 in 8 Nemcev.

Za učitelje. Tečaj za učitelje meščanskih šol se odpre v Mariboru dne 24. septembra.

V Mariboru se zbero 21. t. m. maturantje mariborske gimnazije iz l. 1880. Sklicatelja sta vseučiliška profesorja dr. Frank in dr. Murko.

Nesreče. Kmetskemu fantu Kristančiču se je na Bregu pri Krasnem previnil voz sena. Kolo je šlo fantu čez vrat, da je fant ostal mrtev na licu mesta. — S senika 3 1/2 m. globoko je padla 17-letna deklica Katerina Manfreda iz občine Deskle nad Kanalom. Prepeljali so jo v goriško bolnico, kjer je umrla. — V Savi je utonil pri Sevnici

šolar Gabrič, sin posestnika na Žagarskem vrhu. Ženi posestnika Antona Perca je ravnotam razparal vol z rogmi trehuh. — Na Dunaju se je pri stavbi neke hiše podrl zidarski oder ter z zidarji pal tri nadstropja globoko na cestni tlak. Zidar Diviš je priletel na bližnje drevo in mu je neka veja predrla telo. Vejo so morali odžagati, da so mogli spraviti z drevesa Diviša, ki je takoj umrl.

Ulom. V noči od 8. na 9. t. m. udrli so neznani tatje v prodajalno »Kmetijskega društva« v Leskovcu pri Ptuj. Pobrli so precej blaga za obleke. Denarja niso mogli dobiti, ker je bil dobro shranjen.

Smrt na lovu. Iz Kobarida se poroča, da so 13. t. m. šli na lov pod Kum gospodje zdravnik Votočka, urar Josip Uršič in sodni kancelist Matej Šerko. Okolu 5. ure zjutraj sta gospoda Votočka in Uršič slišala strel. Hitela sta na mesto, kjer je stal Šerko. Dobila sta 23letnega prijatelja Šerka s prestreljeno glavo mrtvega. Ves strel puške je šel Šerku v glavo.

Zapuščina laškega kralja znaša 22 milijonov mobilnega premoženja poleg mnogih gradov in posestev. Privatno premoženje kralja Umberta podeduje vse njegov sin Viktor Emanuel.

Usmrčen na elektriškem stolu. Iz Sing Sing v Ameriki poročajo: Josip Mullen, ki je umoril svojo ženo, je bil te dni usmrčen v dosedaj najkrajšem času. Zločinec je vstopil v smrtno sobico ob 6. uri 3 minute. Dve minuti pozneje je že bil posajen na stol in privezan, na kar je bil odprt električen tok. Ob 6. uri 6 minut je pa bil že mrtev in jedno minuto pozneje je dr. Jane-way konstatoval njegovo smrt. Električen tok je bil za trideset sekund močen 1640 volt, na to je bil znižan, a kmalu zopet zvišan na prejšnjo moč. Obsojenec je sedel cel čas mirno na stolu in ni niti enkrat s svojimi udi zmaknil.

Dvoboj z vilami Iz Aberdeena v Ameriki se poroča: Med dvema ruskima farmerjema, živčima v Emmons county, je prišlo do groznega spopada. Za njih imena se ni moglo poizvedeti. Ob času baje ni bilo nikogar zraven, vendar se sodi, da sta se sprla radi neke senožeti in napadla drug drugega z vilami. Njih trupli so našli ljudje v travi ne daleč narazen. Pogled na nju je bil grozen, kajti prebodena sta bila po vsem telesu z vilnimi zobmi in popolnoma oblita s krvjo.

Stalna služba. Kaznilnični čuvaj v prepiru s kaznjencem: »Takoj umolknite!« Kaznjenc: »Kaj, vi se drznete meni pretiti? Vas vsak čas lahko izpode iz službe, mene pa še le po preteku 20 let!«

Društva.

(Slavnostni koncert) priredi povodom 70. rojstnega dneva Nj. Veličanstva cesarja Fran Josipa I. kamniški salonski orkester s prijaznim sodelovanjem gospičice Valentine Karinger, gospičice Kristine Kurzhaller, gospe Fride Dereani in g. Adolfa Kordina v dvorani zdravilišča v soboto dne 18. t. m. v korist občinskimi ubožcem v Kamniku in v Mekinjah. Vsopred obsega devet glasbenih točk. Začetek točno ob 7 1/2. uri zvečer. — Vstopnina 1 K. Preplačila se z ozirom na dobrodelni namen hvaležno sprejemajo. (Podružnica c. k. kmet. družbe v Begunjah) priredi v gostilni gosp. F. Michla v Poljčah, v nedelje dne 19. avgusta tombolo s prosto zabavo. Začetek ob 4. uri popoldne. Darila za tombolo se hvaležno sprejmo. Čisti dohodek je namenjen za društvene potrebe.

O gospodarskem položaju hišnega posestva v Ljubljani

oziraje se posebno na državno potresno posojilo iz leta 1895.

Predaval društveni odbornik dr. V. Gregorič na shodu I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani.

(Dalje.)

Kaki so torej dohodki in izdatki hišnega posestva v Ljubljani in koliko nese povprek hiša v Ljubljani?

I. Stališče.

Dohodki in izdatki brez državnega posojila pri obstoječi oprostitvi od hišnega davka in obremenjene samo z zasebnimi terjatvami:

Dohodki:

1. od hišn. davka prostih hiš . . . 363.880 gld.
2. od obdačenih hiš . . . 1.153.773 »

Tedaj skupaj . . . 1.517.653 gld.

Izdatki:

1. obresti vknjiženih dolgov . . .	326.692 gld.
2. hišni davek . . .	179.042 »
3. 50dstotni državni davek . . .	15.465 »
4. 20dst. občinske doklade . . .	52.304 »
5. 40dst. deželne doklade . . .	104.608 »
6. 150dstotni stroški za vzdrževanje . . .	227.647 »
Skupni izdatki . . .	904.358 gld.
Skupni dohodki . . .	1.517.653 »
Čisti dohodek . . .	613.295 gld.

Dohodki in izdatki meščanske bolnice so se pri tem računu tudi vpoštevali, ker ona se udeležuje pri tem kakor vsako drugo poslopije.

Znesek 15 odstotkov se je vzel za popravne, zavarovanje proti požaru, vojaško nastanitev, hišnega oskrbnika, snajenje trotoirjev, pristojbino za vodomer, event. večjo porabo vode, razsvetljavo stopnic itd. Ta znesek 15 odstotkov sicer gotovo ne zadošča vsem tem potrebščinam in so dotični izdatki večji.

Držati se hočemo vendar te mere, da se strinjamo z mero, katero dovoljuje država. V obče se računa kot vrednost hiše 20kratni znesek čistega dohodka po odbitku davkov in davščin. V sedanjih razmerah se pa ne more vzeti tako visoka vrednost, in računali bomo le s 16kratnim čistim dohodkom hiše po odbitku davkov in davščin.

Kosmatni dohodek vseh zasebnih hiš v Ljubljani znaša . . . 1.517.653 gld. od teh davki in davščine . . . 351.419 » ostane torej čisti dohodek . . . 1.166.234 gld.

16kratni ta znesek predstavlja nam torej povprečno vrednost vseh privatnih hiš v Ljubljani 18.659.744 gld.

Ti 18.659.744 gld. donajajo po odbitku vseh izdatkov, to je obresti, dolgov, davkov in davščin, ter vzdrževalnih stroškov 613.295 gld., ali z drugimi besedami: hiša se obrestuje v Ljubljani povprek s 33 odstotki.

II. Stališče.

Dohodki in izdatki hiš, obremenjenih z zasebnimi terjatvami in državnimi posojili pri obstoječi oprostitvi od hišnega davka ter pri začetku vplačevanja anuitet za državno posojilo.

Dohodki . . . 1.517.653 gld.

Izdatki:

1. obresti zasebnih dolgov . . .	326.292 »
2. 6 1/2 odstotna anuiteta državnega posojila v znesku 1.662.070 gld.	110.803 »
3. 6 1/2 odstotna anuiteta 30dstotnega dež. posojila v znesku 284.700 gld.	18.974 »
4. 3 ods. od 284.700 gld.	8.541 »
5. hišni davek	179.042 »
6. 50dstotni drž. davek	15.465 »
7. 20dstotna obč. doklada	52.304 »
8. 40dstotna dež. doklada	104.608 »
9. 150dstotni vzdrževalni stroški	227.647 »

Skupni izdatki . . . 1.043.676 gld. Dohodki . . . 1.517.653 »

Ostane čisti dohodek . . . 473.977 gld.

(Konec prih.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Bled 16. avgusta. V soboto večer hoče tukaj izvestna gospoda prirediti koncert kar na lastno pest. Ta način prireditve je vzbudil veliko nevoljo v slovenskih krogih, katere so prezrli. Več jutri.

Ostrogon, 16. avgusta. Ob najlepšem vremenu se je včeraj vršila 900letnica krščanstva na Ogorskem. Že terek zvečer je došel v mesto nadvojvoda Friderik kot zastopnik cesarjev. Vlado pa je zastopal ministerski predsednik Szell s štirimi ministri. Včeraj zjutraj ob 5. uri so se oglasili zvonovi vseh mestnih cerkva, ki so bile celo noč odprte, in 900 strelav je naznanilo pričetek praznika. Ob 6. uri so se pričele v vseh cerkvah sv. maše. V stolnici je opravil slovesno opravilo ob 9. uri kardinal-primas Vaszary, katerega se je udeležil tudi nadvojvoda. Škof Remely je imel slavnosten govor. Na prostem se je na tisoče broječa množica udeležila druge maše. Popoldne so se vršili slavnostni obedi. Vojaška godba in razsvetljava sta zaključili slavnost ob 8. uri zvečer. Nadvojvoda Ferdinand je odpotoval o polnoči.

Trst, 16. avgusta. Novo sezidani parni mlin Milosovičev je pogorel. Škode je 150.000 K. Znana trgovina Brod je ustavila plačevanje.

Dunaj, 16. avgusta. V Margareten se odpre 15. septembra nova privatna češka ljudska šola s penzionatom za dečke.

Dunaj, 16. avg. Avstrijski poslanik v Pekinu baron Czikan, ki biva že dalj časa na dopustu, je bil včeraj v Lšlu pri cesarju.

Praga, 16. avgusta. Agitatorja za češko narodno cerkev, dr. Iska, so aretovali.

Plzen, 16. avgusta. „Plzenski obzor“ javlja, da je vprašanje češke univerze na Moravskem dobilo praktično, ugodno obliko.

Belgrad, 16. avgusta. Vodje radikalcev so imeli posvetovanje o novem narodno-dinastičnem programu.

Cetinje, 16. avgusta. Črnogorski knez se je vrnil nepoškodovan ter je slavnost 40letnice svojega vladanja z ozirom na žalost laškega kraljevega dvora preložil na prihodnje leto.

Lipsko, 16. avgusta. V kneževini Reuss je od včeraj prepovedano nabirati denar za „Los von Rom“.

London, 16. avg. „Daily News“ poroča iz Pretorije 14. t. m.: Oddelek podpolkovnika Hware se je rešil iz Elands-rivera, kjer so ga Buri zajeli, z vso zalogo.

Vojska na Kitajskem.

Mejnarodne čete se primeroma zelo naglo pomikajo proti Pekinu in ako smemo verjeti poročilom, so oddaljene danes le še nekaj milj od pravega cilja. Že v soboto so dospele v mesto Hosiwo ob reki Peiho in pozneje v Wu-Tsing ob železnici, ki je v ravno črti oddaljen le 15 klm. od prvega kraja. Kitajci skoro povsod ovirajo pot Evropejcem, toda do sedaj še vedno brez vspeha, ker njih armada ni tako številna, kakor se je sprva poročalo. Sluti se, da zadenejo mejnarodne čete ob odločen odpor še le pri pekinških vratih.

Tudi v Mandžuriji se Kitajcem ne godi dosti bolje. Rusi prodirajo z uspehom na celi črti in zdi se, da je kitajskim četam že upal pogum in so se ustrašile evropskega orožja.

Huje je pa seveda na jugu, koder misijonarjem in kristijanom manjka vsake vojne moči.

Berolin, 16. avg. Wolffov urad poroča iz Tientsina 12. t. m., da so mejnarodne čete še 27 milj oddaljene od Pekina. Pri Hoshiwu se je bil 11. t. m. boj s Tungovimi četami, katerim je Tung sam poveljeval. Evropejci so Kitajce premagali in mesto zasedli. Osvojili so si tudi mesto Anping.

Pariz, 16. avg. Konzul v Kantonu brzojavlja, da so v pokrajini navstali novi resni nemiri. Podkralju in oblasti manjka poguma. Posebna nevarnost preti kristijanom in misijonarjem v okraju Swatow.

Pariz, 16. avgusta. Zunanji minister je prejel brzojavko poslanika Pichona v Pekinu 9. t. m., v kateri ugovarja, da bi se prej pričela pogajanja z Li-Hung-Čangom, predno so na varnem poslaniki in popravljene krivice. Ako se Li-Hung-Čangu posreči preprečiti prodiranje mejnarodnih čet, so poslaniki izgubljeni.

Petrograd, 16. avgusta. Ruski poslanik v Pekinu zahteva zadostne pomoči iz Tientsina, ker je poleg posla-

nikov v Pekinu 800 Evropejcev, med temi 200 žena in 50 ranjencev.

London, 16. avg. „Daily Express“ poroča iz Shanghaja 13. t. m.: V soboto opoldne so dospele mejnarodne čete na kraj, ki je 20 milj oddaljen od Pekina.

Shanghai, 16. avg. (Reut. urad.) Uradno so poročali iz Pekina 7. t. m.: Kitajci so obnovili napade na poslaništva. Živež v kratkem poide.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—č.

(Dalje.)

Don Rodrigo prijazno odzdravi in vpraša, če je gospod doma. Ko dobi odgovor, da najbrže, stopi s konja in izroči uzde hlapcu Tiradritto;¹⁾ potem sname puško in jo dá hlapcu Montadrolu,²⁾ kakor bi se hotel znebiti nepotrebnega bremena, da bi lažje šel. Vedel pa je le, da po ti stezi ne sme nikdo iti s puško. Nato potegne iz žepa nekoliko srebrnega denarja in ga stisne hlapcu Tanabuso,³⁾ rekoč mu: „Vi drugi me pričakujte in se zabavajte s to družino!“ Nazadnje potegne iz žepa še par zlatnikov in jih stisne glavarju, rekoč mu, naj polovico obdrži za-se, drugo pa razdeli med svoje hlapce. Nato začne z Grisom, ki je tudi odložil puško, peš iti v breg. Med tem pa so ostali oni trije bravi in Squinternotto,⁴⁾ ki je bil četrti (ah, kako lepa imena so to!), s hlapci neznanca in onim mladičem, ki je tudi rastel za vislice; igrali so, pili in si pripovedovali svoja junaštva.

Še jeden hlapec neznanca kmalu doide dona Rodrigo. Gleda ga, spozna ga in gre ž njim in mu prihrani trud, vedno imenovati svoje ime in se opravičevati vsakemu, katerega bi srečal, pa bi ga ne poznal. Ko pridejo do gradu, ostane Griso pri vratih, dona Rodrigo pa peljejo skozi mnogo temnih hodnikov skozi sobe, po katerih so obešene puške, sablje, heblarde. Za vsakim ogrom je stal bravo. Ko nekoliko počaka, spusté ga v sobo neznanca.

Ta mu gre naproti, odzdravi mu in mu potipa roke, kakor je nehoté iz navade vselej storil, če ga je prišel kdo obiskat, naj bi bil tudi najboljši in najstarejši prijatelj. Bil je velik, črn, plešast.

Par las na glavi je bilo belih, obraz naguban; na prvi pogled bi se mu lahko prisodilo čez šestdeset let. A njegovo kretanje, gibanje, krepke njegove poteze na obrazu, teman, a živahen ogenj njegovih očí, vse to je kazalo, da je še kot mladenič krepak na duhu in telesu.

Don Rodrigo pove, da pride po svét in pomoč, da je zašel v zagato, iz katere se mora že radi časti rešiti, in pripomni, kaj mu je neznanec obljubil, ki ne obljublja preveč ali zaman. Razloži mu svoj hudobni naklep. Neznanec je že nekoliko o tem čul; posluša ga pazno, ker so mu ugajale take zgodbe in ker je bilo zamotano tudi ime, katero mu je bilo znano in katero je črtil,

¹⁾ Dober strelec.

²⁾ Hribovec.

³⁾ Jamar.

⁴⁾ Kolobocija.

ime očeta Cristoforo, odkritega sovražnika nasilnikov v besedah in dejanjih. Don Rodrigo ve, s kom ima opraviti; razloži mu natanko težave podjetja, kako daleč je oni kraj, samostan, domina!... Kakor bi mu zapovedal skriven demon v srcu, prekine neznanec namah pogovor in obljubi, da prevzame podjetje na-se. Zapomni si ime uboge Lucie in odslovi dona Rodrigo z besedami: „Kmalu izveste, kaj imate storiti!“

(Dalje prih.)

Umrli so:

11. avgusta. Fran Steiner, tesarja sin, 1 leto, Veliki Stradon 5, črevesni katar.
14. avgusta. Jožefa Patrich, posestnika žena, 59 let, Kolodvorske ulice 43, spridenje jeter.

V otroški bolnišnici:

12. avgusta. Štefan Zele, mizarja sin, 3 leta, jetika in dušljivi kašelj.

V bolnišnici:

10. avgusta. Fran Jakše, gostič, 59 let, vsled raka.
11. avgusta. Jurij Arko, sodar, 67 let, vsled raka.
12. avgusta. Jera Ključevšek, dninarica, 68 let, srčna hiba.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

čas opazovanja	stanje barometra v mm.	temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebes	Padačina v 24 urah v mm.
14. 9. 7. 00	737,3	18,1	sl. jvzh.	oblačno	
15. 7. 00	735,9	16,3	sl. jvzh.	dež	1,8
2. 00	735,1	20,0	sr. svzh.	oblačno	
15. 9. 00	735,8	15,4	sl. jug.	oblačno	
16. 7. 00	735,1	14,9	sl. jug.	oblačno	9,1
2. 00	735,4	19,9	sl. svzh.		

Srednja temperatura torka 18,2°, normale: 19,0°.

Srednja temperatura srede 17,2°, normale: 18,9°.

Za splošno razsvetljavo dne 17. avg. t. l.
povodom

cesarjeve sedemdesetletnice

priporočam

napolnjene razsvetilne čašice

Franc Kollmann

720 3-3

v Ljubljani, Mestni trg.

Poslovodjo

z letno plačo 700 gld. in prostim stanovanjem **išče** neko **kmetijsko-konsumno društvo**.

Zahteva se nekaj kavicije.

Prošnjiki naj se oglašijo pri uredništvu „Slovenca“. 727 2-1

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovane cerkvenega in nadarbinskega premožena. — Z raznimi obrazy in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljene natis.

Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplastu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Št. 25.658.

Razglas.

C. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani je z razpisom z dne 30. julija letos, št. 2303, načelno odobrilo po občinskem svetu deželnega stolnega mesta Ljubljane sklenjeno **izpremembo numeracije hiš v Ljubljani** in pa **izpremembo imen nekaterih cest, ulic in trgov**, razun imena za prostor pred gledališčem, ki naj bi se namesto Gledališke ulice imenoval Gledališki trg.

To se javno naznanja z dostavkom, da se na podstavi teh izprememb izdeluje posebni načrt in seznam hiš ter da se bo svoječasna razgrnitev teh operativ razglasila.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dne 10. avgusta 1900.

Zahvala. 726 1-1

Zahvaljujemo se priscrčno vsem prijateljem in znancem za mnoge dokaze ljubezni in sočutja ob boleznih in pogrebu naše predobre, nepozabne matere in sestre, gospe

Ane Golob.

Osobito izrekamo iskreno hvalo častiti duhovščini za tolažbo med boleznijo in vsem drugim za obilno spremstvo k zadnjemu počitku.

V Škofji Loki, dne 15. avgusta 1900.

Žalujoči ostali.

Špiritni laki, vsakovrstni: lak za usnje, ličilni lak, lak za etikete, lak za tla, naravnobaren in v vseh bojah, dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 25 11-3

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Piccoli**

v Ljubljani

dvornega založnika **Nj.**

Svetosti papeža

ima v sebi **90krat več železa**

kakor druga po reklamah nezaslužno sloveča **china-železnata vina**, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, neravnih ali vsled boleznih oslabilih osebah, kakor tudi še posebej pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih. II. 590 50-7
Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Nikakoli skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napravo po 5 litrov likerjev: **tropinovec**, **absinc**, **vermut**, **ruski pelinovec**, češki liker **kimel** po 80 kr.; **slivovec**, **rum**, češnjevec, **alaš**, **alpski liker** po 85 kr. in **konjak**, **benediktinec**, **chartreuse**, **plznski liker** po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštini nakaznici, po pošttem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,

Trst,

612 50-17 Via Belvedere št. 23.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Igľavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 16. avgusta.		Dne 14. avgusta.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah	97-75	20 mark	23-63	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	106-—	St. Genois srečke, 40 gld.	170-—
Skupni državni dolg v srebru	97-25	20 frankov (napoleonov)	19-32	Priporitne obveznice državne železnice	94-20	Waldsteinove srečke, 20 gld.	190-—
Avstrijska zlata renta 4%	116-20	Italijanski bankovci	90-40	južne železnice 3%	412-—	Ljubljanske srečke	—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97-40	C. kr. cekini	11-41	južne železnice 5%	320-50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	46-50
Ogerska zlata renta 4%	115-—			dolenjskih železnic 4%	119-75	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6120-—
Ogerska kronska renta 4%, 200	90-80				99-50	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	764-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1706-—				384-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109-—
Kreditne delnice, 160 gld.	662-25				42-25	Splošna avstrijska stavbinska družba	155-50
London vista	242-50				20-70	Montanska družba avstr. plan.	450-50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-35				12-60	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	435-—
					63-—	Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zruhe pri tvebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tvebanje. Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.
naloženih glavnice.